

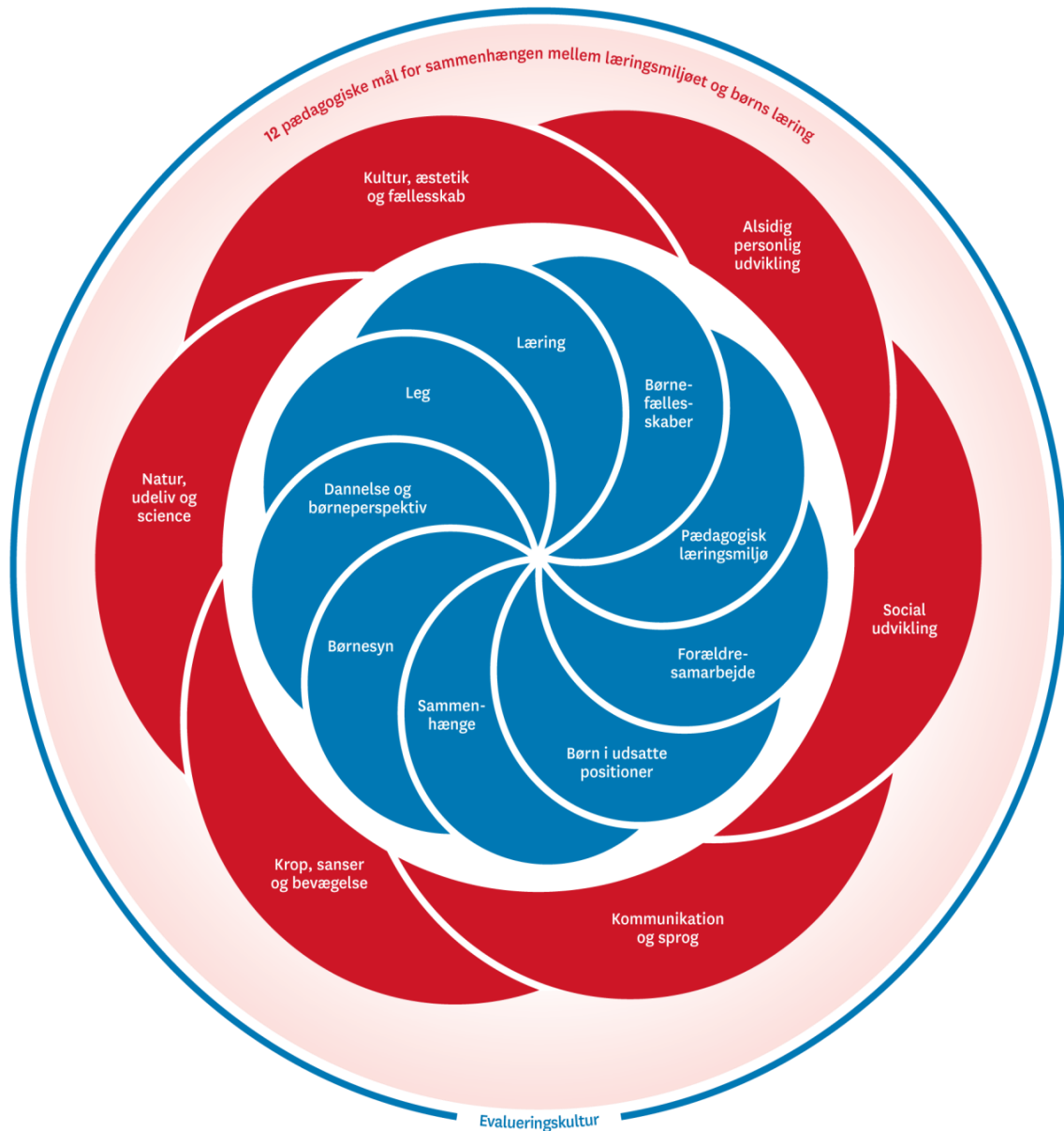
Pædagogisk læreplan for Børnehuset Ellesletten 2020

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede](#)

[pædagogiske læreplan, Rammer og indhold.](#)

Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Vi har i fællesskab udarbejdet en levesætning, som vi alle arbejder for. Vores levesætning er "Det skal være tilladt at handle urimeligt og være elsket alligevel". Børnene tilbringer en stor del af deres hverdag hos os og vi arbejder på at kunne se, rumme, spejle, støtte og udfordre børnene, således at de går videre i livet med:

- en positiv selvopfattelse
  - en kærlig omverdensforståelse
- og en stor portion livsmod

Vores levesætning hjælper os til at se mennesket bag handlingerne. Hvad enten man er et barn har det svært og derfor ofte slår eller ødelægger andres leg, eller er et barn, der leger godt og selv søger kram hos pædagogen, så har man brug for at være elsket. Vi bestræber os på at kunne sige eventuelle handlinger klart fra, men altid holde af barnet som det menneske, det nu engang er. Vi oplever, at vi opnår tætte bånd til børnene gennem deres tid i Ellesletten, og vi ønsker at børnene skal vide sig sikre på, at de har en sikker tilknytning hos de voksne.

Ellesletten er en selvejende integreret institution med gnsn. 17 vuggestuebørn og 40 børnehavebørn. Vi er en del af område Ruderen, som består af 4 selvejende institutioner med fælles områdeleder og fælles områdebestyrelse.

Vi arbejder i aldersopdelte grupper, hvilket betyder at børnene er i gruppe med andre børn fra samme årgang fra de starter i vuggestue til de skal i skole. Der er også faste voksne tilknyttet gruppen i hele barnets Elleslettetid. Vi kalder dem "frugtgrupper", da børnene samles hver dag til frugt. Grupperne hedder Store-, Mellem- og Lillegruppen. Vuggestuebørnene kalder vi for Bitterne.

I Ellesletten ønsker vi at give børnene en god dagligdag i et fællesskab med faste og genkendelige rytmer og rutiner, hvor der i høj grad er rum for det enkelte barns lyst, initiativer og forestillinger, og hvor barnet som udgangspunkt selv kan vælge deres lege, kammerater samt hvor de ønsker at lege. Vi ved at børn lærer ved at gøre, derfor inddrager vi gerne børnene i praktiske gøremål, ligesom de selv ofte tilbyder at hjælpe med vasketøj, opvask, fejning, frugtskæring osv. Det giver både gode arbejdsfællesskaber børn og voksne imellem og giver børnene praktiske færdigheder.

Vores køkken, "Husets Hjerte", summer af liv fra 7.00 til 17.00. Mange børn vælger at start dagen med at spise fra deres madkasse. Det er så populært at flere vuggestuebørn har en lille snack med i en madkasse, selvom det selvfølgelig ikke er nødvendigt.

Hverdagen i Ellesletten er opdelt mellem tid til planlagte voksenstyrede aktiviteter, tid til fri leg og tid til spontane børneinitierede aktiviteter. Børnehaven er ét åbent hus, vi er ikke stueopdelt, men ét hus med flere rum, hvor børnene frit kan færdes hele dagen. Vuggestuebørnene har brug for et overskueligt rum, derfor leger de på deres stuer.

Særligt læringsmiljøet fra 7.00-9.00 er tydeligt adskilt mellem voksenstyrede aktiviteter og fri leg. For at skabe mest muligt ro om morgenen, og med det formål at de voksne er nærværende med børnene, bliver alle børnehavebørn afleveret i køkkenet. Her er en voksen klar til at tage imod og støtte barnet, hvis der er behov for dette. Når barnet har vinket i "Vinke-vinduet", kan barnet vælge en af 2 planlagte aktiviteter, eller blive i køkkenet og det tilstødende rum og lege, spille spil, tegne o. lign. I køkkenet vælger barnet selv sin aktivitet, i de 2 planlagte aktiviteter deltager barnet i den aktivitet, en voksne har planlagt.

Vi holder "Rundkreds" hver dag kl. 9. Samlingen er fælles for alle børnehavebørn, men i vuggestuen deles børnene ofte i 2 grupper, så læringsmiljøet bliver tilpasset børnenes differentierede udviklingsniveau.

Rundkredsen er der, for at alle os fra Ellesletten kan få øje på hinanden, for at vi kan opleve noget sammen, synge og lege sammen, grine og undres. For at vi kan få lov til at være centrum for andres opmærksomhed, eller få mulighed for at læne sig tilbage og bare være med og så lade de voksne tage over og styre lidt. Her kan vi høre om den lille dværg, eller lege ti små børn i en stor seng, være soldater i krig, Juliane i Norge, de tre Bukke-Bruse, danse Tossedans eller Buggi-Vuggi eller synge årstidens sange. Rundkredsen er et temabaseret læringsmiljø, hvor temaet kan være periodens tema i huset eller et andet tema, som den voksne ønsker at udfolde sammen med børnene. I midten af rundkredsen ligger en dug med konkreter, der knytter sig til temaet. Alle børn bliver "råbt op", og et lys tændes som symbol på, at Nu har vi fælles fokus. I Rundkredsen ser vi det mangfoldige fællesskab, som vi er en del af, og fællesskabet er det bærende element for samlingen, mens det vi foretager os under samlingen, er det der skaber vores fælles opmærksomhed på det givne tidspunkt.

Børnehavebørnene har ikke fast spisetid til frokost, når de er sultne i løbet af dagen, tager de selv deres madkasse i køleskabet og sætter sig og spiser. På skift er de voksne "madmor" og har ansvaret for køkkenet i løbet af dagen. Madmor sørger for at børnene får noget at drikke, og for at alle får spist, men madmor er også tilgængelig for f.eks. omsorg eller samtale, ofte dukker "store" spørgsmål op, når man sidder om et bord med sine venner og måske kræver det en bog eller google for at finde svaret. Ofte samler børnene sig spontant i mindre grupper for at spise deres mad sammen med deres venner, men der er også ind i mellem børn, der godt kan lide bare at sidde stille bag deres madkasse og se verden lidt an.

Børnene indføres langsomt i kulturen. De mindste børnehavebørn spiser sammen med en voksen i deres grupperum og trinvis, når de er klar, så spiser de deres madpakke i køkkenet.

Vores måltidskultur udspringer af 2 pædagogiske overvejelser.

- Vi ønsker, at børnene lærer at mærke deres krop og lytte til kroppens behov og med tiden lærer de fleste at disponere deres madpakker, så den rækker til hele dagen, ofte med et par små måltider og et stort.
- Vi ønsker, at bryde børnenes leg mindst muligt. Vi ønsker at børnene tilbydes tid til langvarige fordybende lege, og vi ønsker ikke at stoppe en leg eller aktivitet i flow pga. at uret siger at det er frokost tid.

Hver eftermiddag samles børnene i deres "Frugtgruppe". Frugtgruppen er den aldersopdelte gruppe, og "Frugtstunden" er intim og intens. Her er fordybelse, et tættere samvær, en større grad af kendskab til hinanden og flere umiddelbart fælles berøringsflader. Her har vi en større nærhed sammen om noget, der berører netop denne gruppe. Indholdet afhænger af alderen; de mindste får korte fortællinger, rim, remser og sange, mens de største børn hører rigtige eventyr og kapitelbøger. Fælles er det tændte stearinlys, roen, snakken og gruppefællesskabet. På det tidspunkt spiser vi vores eftermiddagsmåltid bestående af brød og frugt. Børnene smører selv brødet. Det er en lærerig opgave at smøre brød. Motorisk skal man lige finde ud af hvordan kniven skal vende i hånden, kan man smøre begge veje, og er det smartest at vende brødet eller tallerkenen. Vi undersøger om der er op og ned på en kniv, hvad er en passende mængde smør til et stykke brød, og hvor længe er det rimeligt at vente på at sidemanden bliver færdig med smørret. Det tager lidt tid, men børnene går til opgaven med stort gå på mod, og stor stolthed over resultatet. I kender det jo selv, det smager meget bedre, når børnene har været involveret i "madlavningen".

Pædagogisk læreplan

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

---

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Indretningen af vores hus afspejler vores børnesyn. Der er plads til leg, ro og fællesskab i små rum. Ved første øjekast, ser det måske mærkeligt ud, at vi har et Legorum og et boldbassin i et lukket rum på 1 m², men vi oplevede at børnene trak sig derind i mindre grupper, derfor er et tidligere depot og mellemgangen ud til personaletoiletet indrettet til legerum.

Medarbejdergruppen repræsenterer en bred vifte af kompetencer, viden, værdier og kulturer, og vi arbejder målrettet og didaktisk med at videregive kulturelle- og traditionsmæssige tilgange til hverdagen, livet og verdenen. Vi synger fødselsdagssang på børn og voksnes nationalsprog (hvis vi kan), smager specialiteter som personalet har medbragt fra deres hjemland f.eks. Norge, Færøerne eller Filippinerne, og til jul formidler vi juleevangeliet og taler om Jesusbarnet og salmernes betydning.

Vi vægter børnenes fri leg højt. Legen rummer stor læring for børnene, hvilket vi bl.a. ser, når der forhandles om legetøj eller roller i en leg. Her styrkes børnenes sociale kompetencer, hvorimod at løbe rundt på legepladsen, klatre op i tårnet, gyng vildt med sine venner eller bygge et sandslot giver god motoriske udvikling. I nogle tilfælde er det nødvendigt for de voksne at rammesætte legen eller at støtte op om en igangværende leg. Det kan f.eks. være i situationer, hvor en gruppe piger leger far, mor og børn, og et barn gentagne gange er hund, der bare skal ligge i sin kurv. Her kan den voksne hjælpe børnene til at se nye muligheder; måske skal hunden luftes, eller det er en ny hundehvalp, som er meget legesyg og dermed spændende, eller måske er der plads til en lillesøster i legen i stedet for.

Vi ser legen som et givende læringsmiljø, og vi arbejder målrettet med at øge børnenes legekompetence. Det gør vi bl.a. ved at øve børnene i at "læse" en igangværende leg, så de kan byde relevant ind, hvis de ønsker at deltage i legen.

Et eks.:

3 drenge på 4 år sidder på gulvet og leger med riddere og ridderborg. En voksen observerer at en dreng fra samme gruppe sidder lidt væk og ser ud til at være ked af det, han sidder med en meget stor dinosaur. Den voksne sætter sig hos drengen og spørger ind til, hvorfor han er ked af det, "jeg må ikke være med"! Den voksne spørger, "er det dig eller dinosaureren, der ikke må være med?", drengen svarer, "de siger, at dinosaureren er for stor". Den voksne spørger, "hvad mon drengene leger?", de lytter begge til drengenes samtale. "De taler om mad, ridderne er sultne", siger drengen. "Måske jeg kan komme med pizza". Drengen rejser sig, lægger dinosaureren og bringer pizza til de sultne riddere. De andre drenge tager i mod drengens initiativ, og han kommer med i den videre leg.

Her hjælper den voksne drengen med at få øje på, at det er dinosaureren og ikke ham, der bliver afvist og drengen får øje på en udvidelse af legen, som gør det muligt for ham at blive en del af legen. På denne måde undgår den voksne at stoppe den i gangværende leg, men legen fortsætter med drengen som deltager.

Pædagogisk læringsmiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

De 6 læreplanstemaer er udgangspunktet for vores årshjul, som danner rammen for vores planlagte aktiviteter. Flere af aktiviteterne er en del af vores mangeårige traditioner, som vi gentager hvert år. Nedenstående er et eksempel på vores årscirkel:

Vores dag veksler imellem tid til voksenstyrede og rammesatte aktiviteter og tid til børnenes spontane og selvorganiserede leg. Mange aktiviteter indeholder elementer fra flere læreplanstemaer, f.eks. når vi har cykelmåned, så pynter vi vores hus med hjul, tegninger og

perleplader; alt sammen i cyklens tegn, og nogle af cykellegene handler om at præstere selv, mens andre handler om at løse en opgave i fællesskab.

I børnehaven er en stor del af dagen tilrettelagt med åbne aktiviteter, som børnene deltager i, hvis de har lyst. Personalet tilrettelægger aktiviteter efter børnenes interesser, men også efter børnenes udviklingsbehov, det kan f.eks. være aktiviteter i frugtgrupperne, eller legegrupper omhandlende sociale relationer, eller sprogudvikling for en mindre gruppe børn.

Vuggestuebørnene har brug for en overskuelig dag, og en stor del af deres dag er i faste rammer. Et eksempel på læringsmiljøet for de ældste i vuggestuen kan se således ud:

For dem, der kommer tidligt starter morgenen i børnehaven, hvorefter de ældste børn samles på deres stue. Den voksne tager spillet "Vildkatten" frem, og når børnene trækker en kort, nævner den voksne kortet. "Peter har trukket en hat, er der nogen, der kan finde hatten". Et barn finder hatten på pladen, og den voksne siger; "Se Viola fandt hatten, Viola du må få kortet med hatten". Her er den voksne opmærksom på at nævne figuren ved navn flere gange, for på denne måde at stimulere børnenes sproglige udvikling. Nogle børn vil måske hellere lege med biler på gulvet. Det gør de mens de andre spiller.

Gruppen har f.eks. tema om dyr til deres "Rundkreds". I midten sættes lyset på en bakke og rundt om bakken sættes dyr, der indgår i sangene. Et barn tænder lyset, og et andet vælger første sang ud fra sangkort. Barnet vælger "Lille Peter edderkop". Pædagogen spørger; "Er i klar med fingrene", børnene tager hænderne frem og forsøger at få fingrene til at kravle. Da sangen er færdig, siger et barn; "også store edderkop", og så synger de "Store Peter edderkop". Vores samling er et læringsrum, hvor den voksne har et formål med temaet, men det er vigtigt for os at følge børnenes spor ved at lytte til deres interesser, når vores oplæg inspirerer børnenes fantasi.

En voksen går på legepladsen med børnene, kun 2 børn bliver på stuen. I dag skal de lave edderkopper til at hænge op på stuen. Børnene klipper, maler og limer øjne på, og efterfølgende bliver edderkopperne hængt op i troldegrenen. Da børnene er færdige kommer de ud på legepladsen, og 2 andre børn kommer ind. De voksne har valgt, at kun 2 børn ad gangen laver edderkopper, fordi der skal være ro til, at hver enkelt får den hjælp de har brug for, og at alle kan bruge den tid de ønsker. Nogle børn er hurtigt færdige og vil hellere lege, andre bruger meget lang tid på at male edderkoppen.

Når det er spisetid, kommer børnene ind fra legepladsen. De kender rutinen, sætter sig ned, tager skoene af og går ud på badeværelset til en voksen. De fleste elsker at vaske hænder og vi øver at få sæben rundt på hele hånden og ind i mellem fingrene. Bagefter går børnene ind på stuen og leger. Når alle er klar, sætter de sig til bords. Maden er i små skåle, og børnene tager selv mad på deres tallerken. Vand er også i små kander, så børnene selv kan hælde op.

Efter børnene har spist, sætter en voksen sig på gulvet og synger sammen med børnene. En anden voksen går på badeværelset med 1-2 børn ad gangen. Børnene tager så vidt muligt selv tøjet af og lægger det i deres kasse, nogle skal have hjælp med lynlåse eller til at tage blusen af.

Nogle børn sover i krybber, og når de puttes, synger vi et "sovevers" for hver enkelt. Det er samme sang hver dag, hvilket giver børnene tryghed, når putterutinen er den samme hver dag. Andre børn sover indenfor på madrasser, her synger vi "Elefantens vuggeviser", og bagefter går de voksne

rundt til hvert enkelt barn og synger "soveverset". Når barnet har fået sin sang, bliver barnet puttet, og vi siger "Sov godt".

Efterhånden som børnene vågner, kommer de ind på stuen. Nogle er klar til at lege med det samme, andre putter med deres dyne eller en voksen, indtil de er klar til at få tøj på. De fleste er vågne inden "frugt". Børnene starter med at spise brød og frugt, herefter læses en kort historie, og den voksne viser billederne på siderne efterhånden. Vi læser lette, alderssvarende bøger, f.eks. handler en historie om en dreng, der kører bus. "Bus, Bus" siger børnene, "Ja der er en gul bus", svarer den voksne.

Nogle børn bliver hentet lige efter samlingen. En af de voksne taler med forældrene om barnets dag, så forældrene ved, hvis barnet f.eks. ikke har sovet så længe, som det plejer.

Den sidste time samles vi i børnehaven, inden det, ryddes der op på stuen, og børnene hjælper til med at få legetøjet op i kurvene. Vuggestuebørnene synes at det er sjovt at være i børnehaven, fordi der er ikke så mange børn på stuen, og den voksne er tæt på dem hele tiden. Ofte vil børnehavebørnene gerne lege med de små, og vuggestuebørnene nyder at lege med, eller bare se på de ældre børn og undersøge hvordan de mestrer opgaverne.

Samarbejde med forældre om børns læring

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

At være forældre i Ellesletten indebærer, at man er en del af en kultur, som man skal kunne trives med, ellers vil barnet ikke trives. Vi opfordrer derfor til, at man besøger os og mærker stemningen, samværsformen, samt får en samtale med én af pædagogerne, inden man skriver sit barn op til Ellesletten. Vi forventer et åbent og oprigtigt samarbejde med forældrene om både barnet og vores kultur og vi sætter stor pris på forældrenes eller andre familiemedlemmers tilstedeværelse i det daglige og til særlige begivenheder. Der er rart med forældre i køkkenet om morgenen, til rundkredsen, til hjælp i garderoben, til særlige arrangementer, på legepladsen osv. Det er med til at gøre Ellesletten mindre institutionel, og forældre, der deltager aktivt i vores hverdag bliver medskabere af vores kultur og den ånd, som vi har i huset. Forældre, der har god tid om morgenen, sidder ofte sammen med deres børn. Vi værdsætter forældrenes tilstedeværelse, og vi har altid kaffe og te på kanden om morgenen.

Vi lægger stor vægt på den gode, daglige kontakt med forældrene, både den lille hyggelige, eller måske mere alvorlige snak morgen eller eftermiddag, og vi bestræber os på at være tilgængelig for forældrene, når behovet er der. På den måde kan vi sikre os, at personale og forældre får givet hinanden deres billeder af barnets hverdag og trivsel i Ellesletten. Selv om barnet tilbringer mange timer i Ellesletten, så er det forældrene, der kender deres barn bedst, og vi ser forældrene som værdifulde samarbejdspartnere.

Denne dagligdags snak skulle gerne hvile på det billede af barnet, som personale og forældre har givet hinanden ved den samtale, som finder sted ca. 3 måneder efter barnet er startet i Ellesletten samt ved de årlige samtaler baseret på dialogmodulet "Hjernen og Hjertet". Ved samtalerne giver både forældre og personale deres billede af barnets trivsel, læring og udvikling, og vi aftaler hvordan det enkelte barn kan støttes bedst muligt i barnets kommende udvikling og læring. I Ellesletten har vi både fokus på gruppens udviklings- og læringsniveau, men vi differentierer også vores indsats til det enkelte barn og aftaler med forældrene, hvordan både vi og de kan støtte deres barns læring optimalt. Hvis forældre eller personalet ser et behov, så er der mulighed for løbende samtaler om det enkelte barns og/eller familiens trivsel.

Hvert forår holder vi forældremøde fælles for hele huset. Ved mødet deltager bestyrelsen og både Elleslettens formand og daglig leder giver en gennemgang af året, der er gået samt de vigtigste fokuspunkter i året, der kommer. Om efteråret afholdes der forældremøde i frugtgrupperne, hvor forældrene har mulighed for at tale om de behov og emner, der er aktuelle for netop deres barns aldersgruppe.

Sammen med den daglige leder står forældrebestyrelsen for driften af Ellesletten, og bestyrelsen fungerer som talerør mellem ledelse og forældre. Bestyrelsen mødes 6 gange årligt, og der er et tæt samarbejde mellem den daglige leder og bestyrelsen mellem møderne.

Børn i udsatte positioner

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Ligesom børn og voksne får et særligt forhold, når de følges ad fra vuggestue til skolestart, så får børnene det også til hinanden. Børnene opnår et særligt bånd og en forståelse for hinandens styrker og svagheder, og de udvikler gode kompetencer i forhold til at inkludere hinanden. Vi arbejder for at alle børn er inkluderet i det store fællesskab, men vi har også fokus på at opdele børnene i mindre grupper, så der bliver plads til, at alle kan komme til udtryk. I de mindre grupper kan et barns udfordringer være i fokus, men aktiviteterne er tilrettelagt, så alle børn er lige, og ingen børn lægger mærke til, at et barn er i særligt fokus.

Et eksempel kan være et forløb med sansemotorisk udvikling. 2 drenge søger sansestimulering, de er kropsligt urolige og de er udadreagerende overfor de andre børn. En voksen tilrettelægger nogle lege med fokus på fysisk udfoldelse og sansestimulering. Der vælges yderligere 2 drenge, og på skift deltager de 2-3 stykker i lege med massage, vand, sand og bevægelse. Forløbet indeholder læring for alle 4 drenge, men de 2 fokusbørns udbytte er større end de andres. Drengene synes at aktiviteterne er sjove, og de nyder at være få børn sammen med en voksen. Forløbet bidrager til, at alle 4 drenge deltager på lige fod, og at de har en sjov og god fælles oplevelse.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Det sidste år inden skolestart arbejder vi med "Den gode overgang". Sideløbende med vores egne projekter deltager børnene i overgangsprojektet sammen med de øvrige børn i kommunen.

1.maj rykker børnene ind i "Storegrupperummet". De mærker med det samme, at de er blevet meget større end dagen før. Vi arbejder mere koncentreret med skoleforberedende aktiviteter, og når børnene begynder at interessere sig for bogstaver og tal, følger de voksne interessen og finder bogstaver, tal og former frem. Børnene kan mærke bogstaverne med vores bobblesalfabet eller tegne "prik til prik" med tal. Vi måler hinanden og lærer om meter og centimeter, skriver vores egne og måske vores families navne.

Hvert år fordyber storegruppen sig i 6 uger i en forhistorisk periode, som har sat sig spor i vores lokalområde. Vi arbejder enten med stenalderjægerens liv ved Vedbækfjorden for ca. 7000 år siden eller med bronzealderbondens liv på de højereliggende jorde for ca. 3000 år siden. Vi rydder

rummet for nutidslegetøj, og indretter med skind, redskaber, bøger, naturmaterialer, plakater o.l. som fortæller om vores historie. Sammen skaber børn og voksne et landskab af papmaché og naturmaterialer. Det skal fungere som bordteater, og på det spiller vi voksne små dramatiseringer af dagliglivet med små håndlavede figurer. Børnene optager denne viden og spiller (leger) selv små dagliglivshændelser på landskabet. Børnene laver også forskellige håndværk i perioden, de skærer og syr skindpunge, og de laver spækklamper og brummer. De lærer at slå flint, og de skræller frugt og grønt med flinteknivene og laver mad på bål. Vi går på museer, tegner, skriver dagbog, løser opgaver og fortæller historier.

Vi slutter af med et dramastykke om en hændelse i den tids liv, skrevet til netop den gruppe børn. Børnene øver intenst i 7 dage og spiller det for resten af børnehaven og alle familier og indbyder efterfølgende til "Åben Boplads", hvor vi viser og fortæller om det vi har lært, og alle gæsterne kan snitte med flint, skyde vildsvin eller lave æbler på bål.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Ellesletten er en ældre institution, og vi har efterhånden mange langvarige kontakter i vores nærområde. Til jul pynter vi træet på torvet og går i kirke, om foråret cykler vi på cykellegepladsen og i løbet af året besøger vi både Mothsgården og Søllerød museum.

Vi har den glæde, at flere børn og forældre holder kontakten til os. Hver dag kommer en ungarbejder og leger med børnene, de fleste af dem har selv gået i Ellesletten og børnene synes at de unge er helt fantastiske legekammerater. Vi ser at de unge har en umiddelbar og let omgang med børnene og så er de rigtig gode til at spille fodbold og lege fange- eller gemmeleg. Vi trækker gerne på mennesker med særlig viden, som vi kan have gavn af, det kan både være en mormor med en æbleplantage, en far der er skovhugger eller til praktiske opgaver. En far hvis søn gik ud af Ellesletten for 23 år siden kommer en gang i mellem og hjælper os med praktiske opgaver.

Generationsmøder

Vi har et samarbejde med plejehjemmet Krogholmgård. Formålet er at skabe oplevelser, fællesskab og relationer mellem plejehjemsbeboere og børnene fra Ellesletten gennem en naturlig og regelmæssig kontakt. Vi ønsker at blive en del af hinandens hverdag eller måske nærmere år! Vi oplever at børnene har en naturlig og umiddelbar tilgang til de ældre, og børnene har fokus på de ældres ressourcer fremfor begrænsninger, så i fællesskab lykkes det at få bolden i nettet eller få farver og former til at matche. Vi besøger Krogholmgård en gang om ugen, og i løbet af det sidste år har vi lavet bl.a. gymnastik, spillet Banko, cyklet tur, været i kirke sammen, klippet påskepynt, holdt fastelavn, leget i haven og holdt forældrearrangement.

Både børnene og de ældre er glade for mødet med hinanden, og flere tager kontakt til hinanden både verbalt og ved berøring f.eks. bliver børnene strøget over kinden, eller håret bliver nænsomt ført om bag ved øret, og børnene giver en ældre et kram eller viser en dans. Vi ser at der opstår særlige relationer mellem nogle af børnene og de ældre. Flere af børnene har en "favorit" som de gerne vil sidde ved siden af, eller de går med i boligen og henter deres ven.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Ellesletten arbejder vi med at udnytte vores fysiske rammer optimalt. Vores hus er ikke inddelt i stuer, og børnene kan bruge hele huset i løbet af dagen. Derfor er et grupperum indrettet til konstruktionslege og et andet til bevægelse. Vi ser at børnene ofte vælger at lege i mindre grupper, og at de finder uforstyrrede områder. Derfor har vi indrettet flere mindre legemiljøer i de store rum, ligesom vi har indrettet små rum, og der er indrettet mulighed for leg på kontoret og i personalestuen.

"Fri for mobberi" er en del af vores kultur i børnehaven. Vi ønsker at styrke børnenes sociale kompetencer og give dem redskaber til at sige fra i en eventuel konflikt. Alle børn har en bamse, som bor i "huset" i deres grupperum og der holdes ugentlige børnemøder. Et møde kan f.eks. se sådan ud:

Når børnene kaldes ind til møde, spiller "Bamse sangen". Alle børn har deres bamse med til mødet, både børn, voksne og bamser hilser på hinanden. Pædagogen har valgt 2 samtalekort til dagens møde, det ene handler om at være en god ven og hjælpe, hvis nogen er ked af det. Samtalen handler bl.a. om at være modig og hjælpe sine venner. Det andet kort handler om at blive holdt udenfor i en leg, eller altid at få tildelt en bestemt rolle. Til slut læser pædagogen en historie, der handler om, at der kan være plads til mange børn i en leg. Mødet slutter med at børnene masserer hinanden.

Børnene fortæller at de er glade for møderne, og de er gode til at sætte ord på eventuelle konflikter til møder samt at huske Bamses råd, når de leger efterfølgende.

Vi elsker at pynte vores hus efter tidens tema. Om sommeren klipper børnene blomster og sole og sætter på vinduer, de laver Ispinde ud af perler og hænger op i troldegrenene, de går på engen og plukker blomster til bordene, udendørs plantes blomster, og bær og frugter fra vores træer og buske spises efterhånden som de bliver modne.

Ligesom børnehaven, så arbejder vuggestuen også med det æstetiske miljø. Børn og voksne har plantet tomater, blomster og rabarber i plantekasser, og de store vuggestuebørn følger nysgerrigt med i hvordan størrelsen og farven ændre sig. Der er en del planter og blomster, der ikke får lov til at vokse op, fordi børnene spontant plukker børnene planterne og undersøger farver, form og smag og viser stolt deres høst til de voksne. Heldigvis er der altid lidt, der får lov til at vokse sig frodigt, og lykken er, når der endelig er en helt rød tomat, som kan deles i små stykker, så alle får lov til at smage.

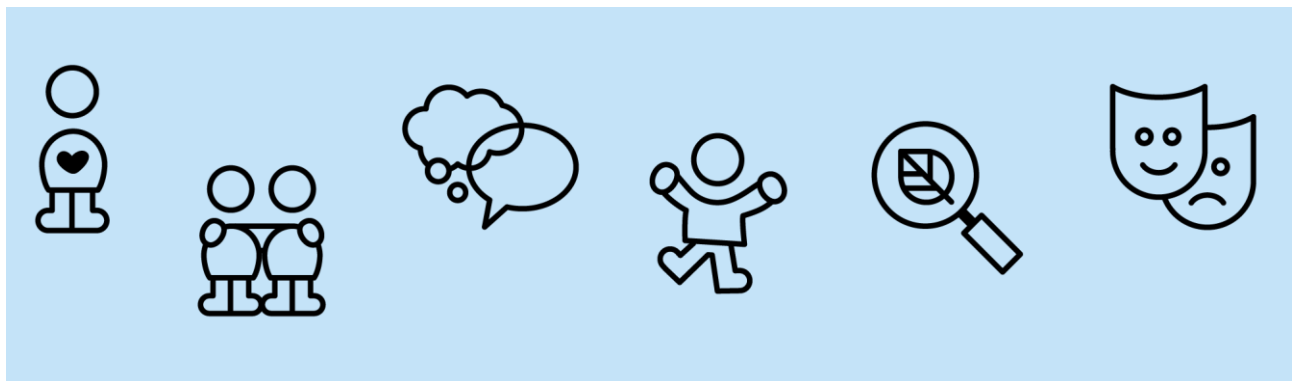
De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Gennem hele barnets tid i Ellesletten støtter og udfordre vi børnene i deres personlige udvikling. Til Rundkreds leger vi ofte sanglege eller fortæller historier, hvor børnene er aktører. For nogle børn er det grænseoverskridende at være trolden i Bukke Bruse, når alle kigger, men vi støtter børnene til at være i rollen, og med tiden nyder de fleste at deltage, eller også deltager de, fordi man nu engang gør sådan i Ellesletten. Når de senere skal til gymnastikopvisning eller lave fremlæggelse i skolen, så har de allerede øvet sig i Ellesletten, hvor de var trygge ved både børn og voksne.

Særligt storegruppen bliver udfordret på deres tålmodighed og vedholdenhed, bl.a. når de under deres forhistoriske periode laver deres skindpung helt fra bunden. Skindet skæres med flint, hvor det gælder om at finde et skarpt sted på stenen, der kan skære skindet igennem. Processen stiller store krav til finmotorikken, de holder på et lille stykke flint samtidig med, at det kræver kræfter at skære skindet. Børnene har brug for pauser. Nogle af børnene bliver så grebet, at de kun tager korte pauser, andre har brug for mange og længere pauser. Børnene får kun minimal hjælp, men alle får pungen færdig, og stoltheden er stor over at have skabt et brugbart produkt helt fra bunden. Børnene erfarer, at selvom de var lige ved at give op, så blev de færdige, og selv om det måske var sværere for dem end for en kammerat, så er deres pung ligeså flot og anvendelig.

Vores pædagogiske indsatsområde i 2018 var "Robuste Børn". Vi var nysgerrige på at undersøge, hvordan vi definerer robusthed, og hvordan vi kan støtte børnene til at blive mere robuste. Vi ønsker at ruste børnene til at tilpasse deres indsats til den opgave de står overfor, samt at børnene opnår kompetencer til at tilpasse deres reaktion på eventuel modgang. Dette gør vi gennem konkrete tiltag, hvor børnene bl.a. øver sig på at vise og læse andres og eget ansigtsudtryk samt kropssprog. På den måde får børnene en fornemmelse af, hvordan man ser ud, og hvordan det f.eks. føles at være glad kontra meget glad, eller skuffet kontra ked af det.

Social udvikling

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Ellesletten har vi mange aktiviteter, der er fælles for hele huset. Aktiviteterne er differentieret til aldersgruppen, hvilket betyder at nogle gange afvikles aktiviteten i de enkelte grupper, andre gange gør vi det sammen. Vi sætter stor pris på vores fælleskab, som giver relationer på tværs af alder og køn.

Et eksempel på det sociale læringsmiljø er Elleslettens Olympiske Sommerlege.

Hvert år i uge 24 afholder vi OL, hvor alle børn er inddelt i 4 hold på tværs af alder. OL handler om kroppen og bevægelse, men for børnene er der også stor personlig læring og udvikling. Vi har både holddiscipliner og discipliner, der handler om den enkeltes præstation. Om formiddagen har vi discipliner på engen. Vi marcherer til engen i samlet flok, og de små der ikke kan gå, bliver kørt så de følger deres hold. De første discipliner er stafetter for børnehavebørnene, mens vuggestuebørnene er tilskuere. Herefter er der stafetter hvor vuggestuebørnene er med, en stor løber med en lille. De voksne parrer børnene og taler med de store om, at de skal huske at passe på de små. Vuggestuebørnene har haft tid til at se det an, og de har set og hørt glæden og hvordan vi hepper på hinanden, så de ved hvad der skal foregå, og de deltager med glæde.

Nogle børn har stor kampgejst og vil rigtig gerne vinde, så der er stor læring i at lægge bånd på sig selv og gå meget langsomt fordi man har et vuggestuebarn med. Andre gange er en fordel, at makkeren er meget lille, f.eks. til klapvognstafet, hvor børnene kører hinanden, der vil man gerne have en let makker. Hver dag bliver alle hold først og sidst, det sørger dommeren for på (u)retfærdig vis, så børnene øver sig på at tabe og vinde.

Nogen gange ser vi børn, der ikke vil deltage. Måske kan de ikke lide, at alle kan se dem, eller måske er de bange for at de ikke løber så hurtigt eller kaster lige så langt som kammeraterne. De børn bliver støttet til deltagelse. Ofte starter en voksen med at løbe sammen med barnet, og når barnet kender turen og ser, at alle deltager på deres forskellige niveau, så får de mod til at deltage selv.

Børnenes sociale udviklingsniveau og mål er forskellige, så derfor sætter personalet individuelle mål for børnene og tilbyder differentierede læringsmiljøer. I samspil med andre og i den frie leg øver børnene deres sociale kompetencer sammen med både de jævnaldrende i egen gruppe, men også i samspillet med både ældre og yngre børn. Børnene kan også øve deres sociale kompetencer i mindre voksen initierede legegrupper.

Kommunikation og sprog

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi voksne er opmærksomme på, at vi er sproglige rollemønstre. Den måde hvorpå vi kommunikerer med børnene har betydning for deres sprogtiltagelse og for, hvordan de kommunikerer med deres omverden. Vores 2 daglige samlinger indeholder sange og historiefortællinger, vi folder sproget ud og bruger alle synonymerne. Når vi fortæller om Bukke Bruse, så bruger vi ordet sæteren og ikke engen eller marken, det støtter børnene i at udvikle et nuanceret sprog.

Vores hus er indrettet i mindre enheder, hvilket gør at børnene kan lege i mindre grupper, og de voksne kan samle få børn ad gangen. På den måde er der større mulighed for at alle kommer til orde og den voksne kan følge børnenes interesse, når samtalen udvikler sig. Billeder hænger i børnehøjde og opfordrer til samtale både børnene imellem og mellem børn og voksne. Vi har indrettet vores hus med "clickrammer", så vi nemt kan skifte billeder og skabe mulighed for nye samtaler.

Vi har 2 pædagoger, der har taget kurser indenfor sprog og kommunikation, og vores sprogansvarlige arbejder med sprogudviklende aktiviteter en dag om ugen. Her samles 2-3 børn, og der er bl.a. fokus på opgaver, som børnene skal løse ved at tale sammen.

Krop, sanser og bevægelse

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores inde- og uderum rummer mulighed for at svinge vildt og få pulsen op eller sidde stille og udfordre finmotorikken. Indendørs tegner vi, bygger Lego, undersøger former og figurer på vægpanelerne, hygger med en ven i boldbassinet, hopper på trampolinmadrassen, går på balancebanen, spiller musik på vores instrumenter, danser og meget andet. Udenfor cykler vi, gynger alene eller sammen i flok på "edderkoppegynge", vi spiller fodbold, laver sandkager, klatrer i tårnet, finder dyr under blade og træstammer, leger med vand, hopper i vandpytter og meget andet.

I løbet af året har vi skovuger, OL og klatreture, som udfordrer børnene motorisk. Børnene lærer på mange områder, når kroppen bruges og udfordres. Vi mærker efter, når hjertet slår hårdt efter en løbetur, og når kroppen bliver tung sidst på dagen, og vi taler om, hvorfor vi gaber eller griner, når vi bliver kildet.

Mellem- og storegruppen mødes 2 gange om året med en klatreinstruktør i skoven. For nogle børn er det nemt og sjovt, og de stryger lige op og "båtter i hornet", for andre er klatring mere udfordrende. Måske er modet ikke til det, eller motorisk er det svært at træde ned på grenen og trække sig op samtidig, for andre er udfordringen at forstå instrukserne; man skal under en gren, over på den anden side, eller måske lidt til den ene side. Fælles er det, at børnene klatrer så højt op som de har lys til, hjulpet på vej af opmuntring. Det er processen, der er vigtig ikke målet. Sejren er langt større for den, der gav op, men tog to grene mere end for den, der nemt og hurtigt kom op.

Vuggestuen har skumelementer på stuen, de bygger baner og øver balancen, kravler op og hopper ned, vipper på "månen" og øver koldbøtter. De bruger også børnehavens rum og motorikredskaber, f.eks. er trampolinmadrassen populær, men de nyder også at tumle i puderne med en ven.

I efteråret 2019 tager 2 af medarbejderne uddannelse og certificering i mindfulness, og vi glæder os til at kunne tilbyde dette til børnene både i børnehave og vuggestue.

Natur, udeliv og science

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Omkring vores legeplads er en krans af træer og buskads, og på legepladsen bruger vi naturmaterialer som legetøj og byggematerialer. Vi har rafter, træstammer og sten, som vi kan bygge med, eller løfte op og undersøge hvilke dyr, der har gemt sig under dem. På vores bålsted laver vi f.eks. pandekager, fisk, snobrød eller æbler, og vi undrer os over at æbler bliver sødere, når de bliver bagte, eller at skrællen kan blive helt sort og tør.

Vi bruger udeområderne omkring os, engen, gadekæret, skoven, rideskolen som både har heste, får, katte, hunde og lamaer, og vi tager på havnen og ser på fiskekutterne losse fisk af. Nogle gange køber vi fisk med hjem, så vi kan undersøge dem nærmere og bagefter tilbereder vi dem og smager på dem.

Vuggestuen bruger flittigt vores ladcykler. De cykler hele året og mærker kulden, regnen, solen og vinden mod kinderne. Nogle gange har turen et bestemmelsessted, andre gange kan formålet være at komme ud og se skovens farver eller at sidde tæt sammen med sine venner og mærke hvordan det kilder i maven, når der er fart på ned af en bakke.

Til efteråret fejrer vi høsten. Vi høster selv så meget, som vi har mulighed for, på vores egne træer og buske, i personalets, børnenes eller bedsteforældres haver. Vi tager på kartoffeltur og graver kartofler op, vi sammenligner størrelser, former og skrællens tykkelse. Nogle børn synes, at det er meget ulækkert med alt det jord, og de vil aldrig spise kartofler igen, men næste dag, når børnene har været med til at vaske og skære kartoflerne ud, og kartoffelsuppen serveres, så synes de fleste at kartofler er helt fantastisk mad.

Kultur, æstetik og fællesskab

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Historiefortælling og eventyr er gennemgående temaer i Ellesletten. Vi arbejder med eventyr og historier i flere faser. Et eks. kan være, at vi først læser historien for børnene, og til de historier hvor der hører sange til som f.eks. Tornerose, så synger vi sangene. Bagefter spilles historien for børnene, ofte med dukker, og til sidst spiller børnene historien for hinanden og måske for de andre børn i institutionen. Det er dog ikke formålet, at børnene skal vise historien for andre. Formålet er processen, men ofte er det bonus at vise frem for andre. De fleste børn elsker det, og de børn, der er tilbageholdende, vokser med opgaven og vænner sig til at stå frem for andre. De voksne har afklaret med sig selv inden, om denne historie er en børnene skal spille spontant, eller om det er en de skal øve sig på. Børnene hører de grufulde historier om hvor onde mennesker kan være, men de hører også at hovedpersonen kæmper for sin sag og til sidst sejrer – det ender jo altid lykkeligt; Hans og Grete kommer hjem til deres far, og i mange andre eventyr får prinsen sin prinsesse. Vi vil gerne lære børnene, at de kan hente erfaring i historien, så når de oplever modstand, så husker de, at hvis man kæmper for sagen, så får man et positivt udbytte.

Eventyr legaliserer også følelser; i Hans og Grete er det jo helt ok at HADE den onde mor, men heldigvis er det bare noget vi leger, og følelsen går væk igen. Vi er bevidste om, hvornår vi fortæller eventyr for eller med børnene. Nogle historier gives til børnene, andre er de medskabere af. Vi arbejder forskelligt med fortællinger, nogle er temabestemte, som vores dukketeater til jul og høst, andre historier tager vi op i grupperne i løbet af året, enten spontant til vores Rundkreds om morgenen eller mere struktureret som et didaktisk forløb for enkelte børn. Vi har set at børnene tager historierne med ud i deres frie leg. 2 mælkekasser og et bræt bliver til en Bukkebruse bro og tjørnehække er vokset op af grene i skoven eller på legepladsen.

Vi har mange forskellige kompetencer i personalegruppen, men vi tager også ud og udnytter ressourcerne omkring os, vi tager bl.a. i biografen og i teatret. Vores teateroplevelser er forskellige. Vi ser den stort opsatte "Cykelmyggen Egon" på Bellevueteatret eller tager f.eks. på Det lille Teater og ser "Den sultne Larve", hvor få børn sidder inde i "puppen" og ser en enkelt fortælling med kun en medvirkende.

Et par af de voksne har særlig interesse og kompetence for kreativt arbejde, og er derfor tovholder på, at børnene får arbejdet med forskellige materialer. De klipper sommerfugle i pap, Sankt Hans hekse i stof og garn, laver armbånd af perler eller skruer hjulene af de ødelagte cykler og laver uro'er, som hænger i loftet, når vi har cykelmåned i maj. Vi lader os gerne inspirere, og tidligere har vi deltaget i en kunstworkshop på Gl Holtegård, og vi har lavet et stort mosaikprojekt, hvor en kunstner kom og hjalp os med at lave vores store træ, som smykker vores hus.

Storegruppen arbejder med vores forhistorie, men tidligere stifter børnene bekendtskab med, hvordan verden så ud før os. Under høstperioden tærsker vi korn og maler mel og finder vores gamle le frem fra kælderen og undrer os over, hvordan man kunne høste en hel mark med den. Vi fordyber os i "Thea fra Trørød" og vasker sokker på vaskebræt og giver snydegaver, alt sammen for at give børnene et indblik i, hvorfor verden er som den er i dag.

Vi bestræber os på at give børnene så mangeartede æstetiske og kulturelle erfaringer som muligt, og vi ønsker for dem, at Elleslettetiden vil være en særlig tid i deres barndom.

Evalueringskultur

"Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi har tradition for at evaluere vores pædagogiske praksis samt vores aktiviteter, men vi arbejder på at kvalificere vores evaluering og have mere fokus på barnets perspektiv samt barnets læring.

Vi ønsker at skabe en evalueringskultur, hvor vi evaluerer nye tiltag, men også vores daglige læringsmiljø, samt tilbagevendende traditioner med det formål at sikre, at børnenes mulighed for trivsel, læring og udvikling er optimal.

Vi arbejder med Rudersdal kommunes evalueringsværktøj, hvor vi sætter mål for både børn og de voksne inden en aktivitet. f.eks. når en ny gruppe børn skal begynde at arbejde med Fri for mobberi, så mødes gruppens voksne sammen med en af de voksne, der er i gang med arbejdet. I fællesskab sætter de mål for gruppen og aftaler en dato kort efter, hvor målene gennemgås og evt. tilpasses